Gemeente Borne

Bestuurlijke memo

21int02825

aan	kopie	van	datum
De gemeenteraad		R. Siegerink	14-9-2021

betreft
conclusies rekenkameronderzoek uitgaven jeugdhulp

Portefeuillehouder
M.J. Velten

Beste raadsleden,

De rekenkamers van 9 Twentse gemeenten hebben opdracht gegeven om een onderzoek te doen naar de stijgende uitgaven van jeugdhulp. Dit zijn de rekenkamers van de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Tubbergen.
Het rapport is bijgevoegd. De Bornse rekenkamer kan zich vinden in de resultaten en aanbevelingen en heeft nog twee aanbevelingen toegevoegd.

Het rekenkameronderzoek gaat over de periode 2015 tot en met 2019.
In de managementsamenvatting is genoemd dat de uitgaven aan jeugdhulp over de negen gemeenten gemiddeld tussen de 30 en 80 % zijn toegenomen en dat in de gemeente Borne een groei in de uitgaven voor jeugdhulp van 125 % is gerealiseerd.
De stijging van 125 % is te verklaren doordat in de gemeente Borne de indirecte kosten van het sociaal vanaf 2018 volledig ten laste van het sociaal domein geboekt.
Dat de groei in de uitgaven voor jeugdhulp in de gemeente Enschede slechts 6% is, is te verklaren uit het feit dat vanuit de wijkteams in de gemeente Enschede zelf zorg wordt verleend. Dat was/is in de onderzoeksperiode in de andere Twentse gemeente niet het geval.

Vanaf 2019 zijn eerst via de transformatieagenda en later via de beheersmaatregelen veranderingen ingezet in de jeugdhulp.

<u>Kinderopvang en primair onderwijs</u>.
Bij de kinderopvang en het primair onderwijs worden veel vragen gesteld en zorgen gedeeld door ouders over het opvoeden en opgroeien van de kinderen. De jeugdconsulenten sluiten meer aan bij de hulpvragen van de kinderopvang en het primair onderwijs. Er is inmiddels een stabiel team jeugdconsulenten en de aanvragen kunnen snel opgepakt worden. Hierdoor kan de jeugdconsulent de ouder snel ondersteunen en kan beter voorliggende hulp worden ingezet en wordt niet automatisch verwezen naar de huisarts.

Gemeente Borne

Toegang jeugdhulp
In het rapport van de rekenkamer wordt genoemd dat de verwijzing via de gemeentelijke toegang en de externe verwijzers verschillend plaatsvindt.
Wij delen u mee dat inmiddels een consulent specifiek voor de externe verwijzers beschikbaar is. Zij neemt contact op met de externe verwijzers (de huisartsen en gecertificeerde instellingen) om meer samenhang aan te brengen tussen het verwijzen naar de voorliggende voorzieningen en de specialistische voorzieningen. Dit om meer grip te krijgen op de verwijsstroom en de kosten.

Toetsen beschikkingen.
De beschikkingen van de jeugdconsulenten worden getoetst.

Nieuw registratiesysteem.
Er is sinds december 2020 een nieuw zorgregistratiesysteem ingericht waardoor het mogelijk wordt meer data uit het systeem te halen, zodat er meer informatie beschikbaar komt waarop gestuurd kan worden.

Jeugdbeschermingstafels.
De jeugdbeschermingstafels zijn in het voorjaar van 2021 gestart waardoor er een betere afstemming kan plaats vinden tussen de jeugdconsulenten en het gedwongen kader.

In het rapport worden een aantal aanbevelingen en adviezen genoemd. Wij zien deze conclusies en aanbevelingen als een waardevol advies. De aanbevelingen kunnen gebruikt worden als input voor de regiovisie en de uitwerking van het programmaplan sociaal domein.

Hierbij onze reactie op de aanbevelingen:

Aanbeveling 1: Leer als Twentse gemeenten van elkaar.
De gemeente Borne werkt veel samen met de andere 13 gemeenten in Twente en de samenwerking krijgt gestalte via verschillende werkgroepen op het gebied van jeugdhulp, verbinding onderwijs en jeugdhulp, gedwongen kader enz. Via deze werkgroepen vindt o.a. kennisuitwisseling plaats.

Aanbeveling 2: Werk aan een eenduidige resultaatgerichte toegang voor gemeente en externe verwijzers.
Met de uitwerking van het programma Sociaal Domein wordt een integrale en laagdrempelige toegang gerealiseerd. Het lokale netwerk wordt hierdoor beter verbonden en versterkt.

Verder is in het programma een project gericht op resultaatgericht subsidiëren opgenomen. Dit project heeft als doel in het voorliggende veld op resultaten en effecten te gaan sturen. Dit zal een bijdrage leveren aan de resultaatgerichtheid van de toegang.

Sinds 1 juni jl. is de functie ‘jeugdconsulent externe verwijzers’ georganiseerd. Deze functionaris zal regie voeren op de verwijzingen van de externe verwijzers.

In de uitwerking van de regiovisie voor jeugdhulp wordt deze aanbeveling ook uitgewerkt. Met de raadsmemo van 23 maart 2021 hebben wij u geïnformeerd over het opstellen van een regiovisie voor jeugdhulp. Op 30 september 2021 wordt een bijeenkomst georganiseerd met de lokale partners en spelers die relevant zijn voor de jeugdhulp in Borne, zoals onderwijs, verenigingen, vrijwilligerswerk, jeugd- en jongerenwerk, toegangsmedewerkers, poh-ers huisartsen en een aantal raadsleden.
De input uit die bijeenkomst is belangrijk voor de regiovisie Jeugdhulp, die alle Twentse gemeenten dit jaar moeten vaststellen

Gemeente Borne

Aanbeveling 3. Maak keuzes over de verdere uitwerking van het Twents model.
Ook deze aanbeveling wordt uitgewerkt in de regiovisie. De inkoop van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning is gebaseerd op het Twents model. De huidige contracten lopen tot 1 januari 2023 en kunnen nog met twee keer één jaar worden verlengd. Inmiddels is gestart met de evaluatie van het Twents model. Ook is één van de opdrachten uit het programma Sociaal Domein de huidige wijze van inkoop te analyseren. Voor de gedwongen jeugdhulp is regionale inkoop verplicht. De inkoop van de vrijwillige jeugdhulp is niet verplicht.

Aanbeveling 4: Neem als gemeente de verantwoordelijkheid voor de regie op de netwerksamenwerking van professionals toegang, zorgaanbieders en voorveld.
In het programma Sociaal Domein wordt een integrale en laagdrempelige toegang gerealiseerd. Het lokale netwerk wordt hierdoor beter verbonden en versterkt. Uitgangspunt is de toegang zoveel als mogelijk te organiseren op de plekken waar de vragen over jeugdhulp worden gesteld.

Aanbeveling 5: Maak een expliciete preventiestrategie voor jeugd en stel hiervoor voldoende middelen ter beschikking.
In het programma Sociaal Domein is preventie als één van de pijlers opgenomen. Uitgangspunt is het versterken van inwoners en daarmee dus ook ouders en (mede-)opvoeders in hun eigen kracht en zelfregie rondom opvoeden en opgroeien, het normaliseren en accepteren.

Aanbevelingen van de Bornse Rekenkamer:

1. Richt een projectorganisatie in om te komen tot een versnelde evaluatie van het Twents model met als doel te komen tot een smart geformuleerde toegang tot de jeugdzorg en doelmatig en effectieve toelating van zorginstelling waarbij kostenbeheersing bij de toegang uitgangspunt is.
   De evaluatie van het Twents model vindt regionaal plaats. Zoals hiervoor aangegeven is de evaluatie ook een aandachtspunt dat meegenomen wordt in de regiovisie voor jeugdhulp.

2. In het kader van kostenbeheersing is het noodzakelijk om aan de voorkant reeds duidelijke criteria vast te leggen. Bij het inrichten van de jeugdbeschermingstafels dienen duidelijke doelen te worden geformuleerd en de organisatie zo effectief mogelijk te worden ingericht.
   De opzet van de jeugdbeschermingstafels is de door de rechter opgelegde jeugdhulp efficiënt in te zetten. Deze jeugdbeschermingstafels zijn in het voorjaar van 2021 gestart en de eerste resultaten worden dit najaar verwacht. Bij de evaluatie van de jeugdbeschermingstafels zullen de door de rekenkamer genoemde aanbevelingen meegenomen worden.